

Markedsregulering av korn Konsekvenser av mulige endringer

Einar Enger

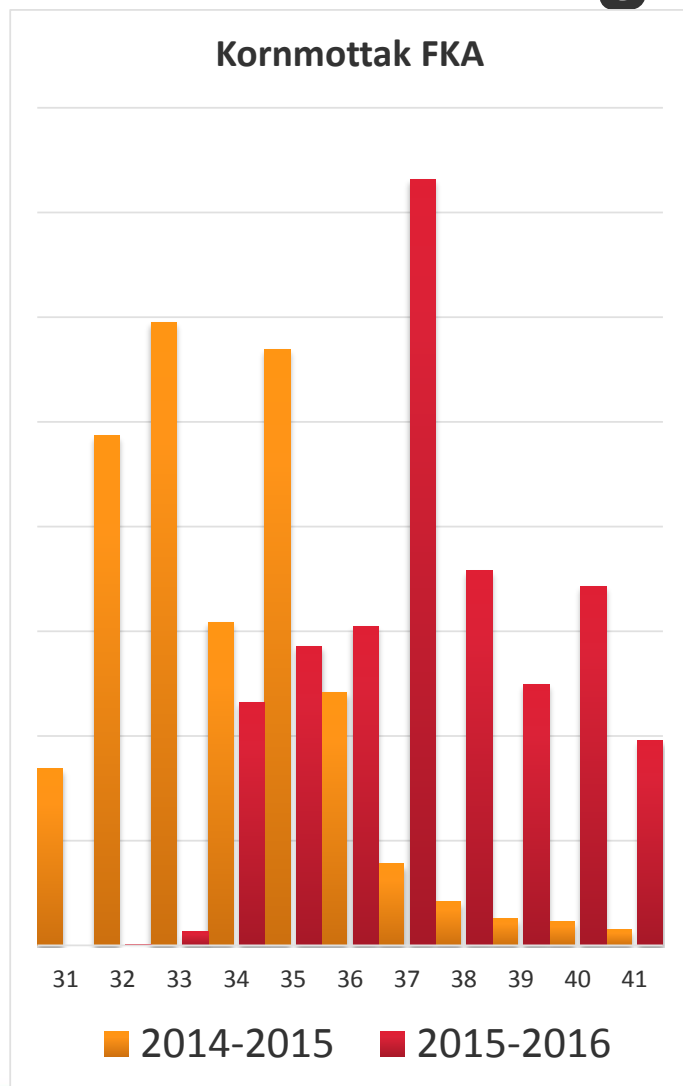
Styreleder, Norske Felleskjøp SA

Kornkonferansen 26. januar 2016

Markedsreguleringen trenger et sterkt samvirke

- Markedsreguleringen er primært et redskap for bonden
- Bonden styrer markedsreguleringen gjennom sine demokratisk styrte organisasjoner
- For å kunne være prisledende må samvirket ha en betydelig markedsandel overfor bonde
- Elementene
 - Mottaksplikt
 - Prisansvar
 - Balansering av markedet for korn i førstehåndsmarkedet

Bonden trenger mottaksplikten!

Høsten 2015;

- Høy avling
- Sen tresking av kornet
- Konsentrert levering

Samtidig;

- Flere bønder ønsker å levere korn direkte
- Dette ga ekstremt press på mottakene i september

Sesongen understreker behovet for at leveringsretten blir sikret

Hvorfor markedsbalansering i kornsektoren?

- **Pris til produsent:**
 - Sikre at det norske kornet finner avsetning i samsvar med målpris
- **Avsetning fra produsent:**
 - Sikre at bonden får solgt kornet
- **Gir, sammen med importvernet, stabile priser i engrosmarkedet.**
 - Forutsigbarhet gir bedre ressursbruk og mer kostnadseffektiv videreforedling!
- **Sikker forsyning til foredlingsindustrien**
 - Sikrer industrien over hele landet tilgang til råvarer til noenlunde ens priser

HVORDAN balanseres kornmarkedet?

- NFK prognoserer markedsbalansen (3 - 6 ganger pr. år)

Prognose diskuteres i bransjeforum

- NFK følger opp eventuell ubalanse;
Anbefaler suppleringsimport mot underskudd
Iverksetter tiltak mot temporære overskudd

Felleskjøpet
Norske Felleskjøp SA

Prognose for tilgang og forbruk av norsk korn for sesongen 2013/2014
21. 22. november 2013

Tilgangsprognose
Prognosen bygges på kvantum bare som et anslag for første til og med oktober (janfer med utskytten på utvarende tilsvarende tilførsel).

Norske Felleskjøp er tilbake til prognose for tilgangen av norsk korn i prognosekvalitet i forbindelse med

Tilgangsprognose korn (tonn)

Kategori	2012	2013	Prognose 2013	Prognose 2013	Prognose 2013
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000
Utskytten	121 800	174 100	100 000	100 000	100 000

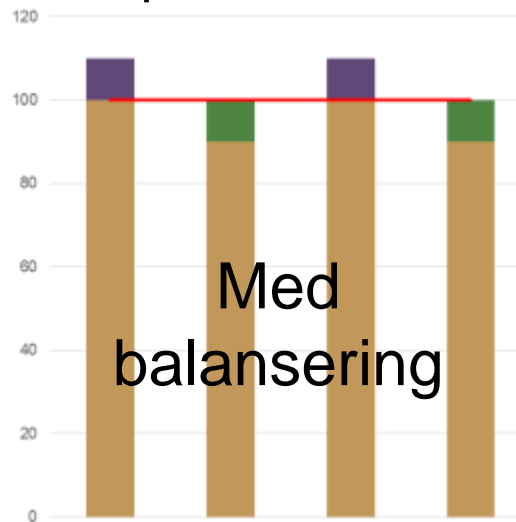
Prognosen utgjør en revidert tilsvarende tilførsel på 12 000 tonn bare, utgangspunkt i forhold til prognosen av 21. september.

© Felleskjøpet

prognose november 2013.docx

Markedsreguleringen gjør det norske markedet større

- Dersom hver bonde må ta høyde for sin egen risiko for overskudd, blir totalsummen over tid mindre enn markedet etterspør
- Markedsreguleringen gjør utnyttelsen av produksjonskapasiteten hos den enkelte mulig – og tar hånd om netto totaloverskott
- Det gir bedre økonomi for bonden enn hele tiden å måtte underdekke
- Gir Norge bedre egenredeking og utnytter norske produksjonsressurser mere optimalt

Levende opptatt av det

Hva mener Hjelmengutvalget om korn?

- Noen konkrete forhold i kornsektoren er påpekt:
 - I kornsektoren benyttes anbudsinnhenting
 - Kan trolig benyttes til en viss grad også for andre produktsektorer
 - I kornsektoren er hele verdikjeden med og finansierer opplysningsarbeidet

Uten regulering – økte kostnader for alle

- Hjelmengutvalget drøfter risiko – mener at bonden har godt av større risiko – hun blir mer kostnadseffektiv
- Risiko er en naturlig side ved all aktivitet
- Men det er like naturlig å søke å kontrollere og redusere risiko!
- Uten muligheter til å redusere risiko, må produksjon også dekke kostnader ved forventet risiko
- God risikohåndtering reduserer samfunnskostnader
- Markedsreguleringen er bondens forsikring mot risiko

Endringer i dagens markedsregulering for korn - ut over Forenklingsalternativet - vil gi negative konsekvenser

1. Markedsreguleringen opphører

- Markedskreftene overtar styringen av markedet
- Kornbonden vil ikke kunne ta ut framforhandlet produktpris
- Ingen sikrer leveranse for alle kornprodusenter
- Midlertidige overskudd vil bli en tung økonomisk belastning for kornprodusentene

2. Staten forvalter ansvaret for å håndtere overskudd

- Bonden mister retten til å håndtere eget overskudd
- Praktiske virkemidler er ikke avklart
- Forhold som krever avklaring er blant annet;
 - Kan det kreves omsetningsavgift fra bonden som i dag?
 - Kan målpris tas ut?

Staten kan ikke diktere en løpende markedspris

Staten kan bare måle prisuttak i forhold til målpris

Takk for oppmerksomheten!

Levende opptatt av det

Felleskjøpet